

til journalister i forbindelse med domsafsigelsen.

Det problem, Københavns Byret har peget på, vedrører den nye § 41 a i retsplejeloven, som trådte i kraft den 1. oktober 1999. Efter bestemmelsens stk. 4 kan journalister som hovedregel gennemse bl.a. retsbogen, herunder dombogen, når den er renskrevet og sagen er endt. Efter stk. 5 kan aktindsigt efter stk. 4 i visse tilfælde nægtes.

Før lovændringen kunne kun straffesagens parter samt andre med retlig interesse heri få aktindsigt i retsbøgerne, herunder dombogen. For den, der har en retlig interesse uden at være part, var der - og er der fortsat - først ret til aktindsigt, når sagen er endt.

Københavns Byrets praksis - som er beskrevet i den udvalgsbetænkning, der lå til grund for lovændringen - har efter det oplyste bl.a. bygget på almindelige principper om meroffentlighed.

I den nævnte betænkning anbefalede udvalget, at journalisters adgang til aktindsigt i retsbøger m.v. blev fastlagt i loven og samtidig udvidet, således at der skulle være ret til aktindsigt, allerede før den pågældende sag var afsluttet. Udvalget bemærkede, at de regler, man foreslog, ikke burde være til hinder for, at retterne opretholder eller indgår »husaftaler« med journalister om aktindsigt i videre omfang end foreskrevet i loven (betænkning nr. 1330/1997, side 79).

I det pågældende lovforslag blev journalisters adgang til aktindsigt i retsbøger m.v. indskrænket i forhold til udvalgets forslag, således at journalister ikke har krav på aktindsigt, mens sagen endnu verserer, men - ligesom personer, der har en retlig interesse i aktindsigt uden at være parter - først, når sagen er endt.

I lovforslagets bemærkninger anføres om denne ændring, at Justitsministeriet har fundet det rigtigst, at adgangen for journalister til at få aktindsigt i retsbøgerne først bør gælde efter, at den pågældende sag er afsluttet. I bemærkningerne til den pågældende bestemmelse anføres det, at journalister som hovedregel kan få aktindsigt i retsbøgerne, medmindre det pågældende retsmøde helt eller delvis er holdt for lukkede døre, og at aktindsigten først kan gives, når sagen er endt.

Under lovforslagets behandling i Folketinget spurgte Retsudvalget bl.a., hvad der forstås ved udtrykket »når sagen er endt« (spørgsmål nr. 5). I besvarelsen anførte Justitsministeriet bl.a., at

det samme udtryk anvendes i den uændrede bestemmelse om ret til aktindsigt for den, der har en retlig interesse heri uden at være part. Det fremgår af besvarelsen, at udtrykket efter Justitsministeriets opfattelse indebærer, at fristen for at anke 1. instansens afgørelse skal være udløbet, uden at der er anket, eller - hvis sagen ankes - at ankeinstansen skal have truffet afgørelse.

Formålet med de nye lovregler om forholdet mellem retterne og pressen har generelt været at forbedre pressens muligheder for at bringe korrekt og dækkende omtale af retssager. Den nye § 41 a i retsplejeloven fastlægger, i hvilket omfang og på hvilket tidspunkt journalister har krav på aktindsigt i bl.a. retsbøger (dombøger). Efter Justitsministeriets opfattelse bør bestemmelsen ikke anses for at være til hinder for, at domstolene som hidtil i nogle tilfælde kan give aktindsigt på et tidligere tidspunkt ud fra almindelige principper om meroffentlighed.

Den endelige afgørelse af, hvordan de nye bestemmelser skal fortolkes, hører under domstolene. Justitsministeriet har sendt en kopi af dette svar til Præsidenten for Københavns Byret og til formanden for Dommerforeningen til orientering.

Spm. nr. S 874

Til justitsministeren (28/12 99) af:

Peter Skaarup (DF):

»Agtter ministeren at omgøre praksis med, at pressen i forbindelse med kæremål i retterne skal indbetale en retsafgift på 400 kr.?«

Begrundelse

I forbindelse med retssager er lovgivningen blevet ændret således, at pressen kan kære afgørelser om f.eks. navneforbud, eller om retssager skal holdes for lukkede eller åbne døre. Dette betragter pressen som en betydelig landvinding i forhold til at holde offentligheden orienteret om forskellige retssager, der måtte have almenhedens interesse.

Intentionen har fra lovgivernes side klart været at give pressen bedre arbejdsbetingelser - netop til gavn for den offentlighed, den betjener. Dette skal sammenholdes med, at vi i Danmark